

Datum
2021-04-23

Diarienummer
Dnr HV 2021/68

Utbildningsdepartementet
U2020/05545
u.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till;
betankande@elanders.com
registrator@hv.se

Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59)

Er beteckning: U2020/05545

Bakgrund

Regeringen beslutade den 24 oktober 2019 att tillkalla en särskild utredare för att föreslå en utvecklad struktur för innovationsstödet vid statliga universitet och högskolor (dir. 2019:72). Syftet är att innovationsstödet vid lärosätena, som för närvarande bland annat består av holdingbolag och innovationskontor, mer ändamålsenligt ska kunna bidra till att stärka Sveriges innovationskraft och därmed landets konkurrenskraft, sysselsättning och ekonomiska utveckling.

Utredningen, har antagit namnet *Utredningen om ett effektivare innovationsstöd vid universitet och högskolor - Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59)*.

Den nya förordningen om statliga medel för innovationskontor ska träda i kraft den **1 december 2024** och en av ändringarna i förordningen (2009:1101) med instruktion för Verket för innovationssystem ska träda i kraft den 1 juli 2022.

- **Innovationsstödet vid Högskolan Väst**

Innovationsstödet vid Högskolan Väst är förlagt till avdelningen Grants and Innovation Office (GIO) som är en avdelning under högskolans förvaltning. GIO inkluderar stöd till externfinansiering av forsknings- och utbildningsprojekt, samt projektledarstöd, juridiskt stöd och stöd till innovation och nyttiggörande.

Arbetet med innovation, nyttiggörande, IPR-hantering och avtal vid Högskolan Väst finansieras till en del genom medel från Innovationskontoret vid Chalmers där Högskolan Väst ingår som en partner inom Innovations Kluster Väst (IKV) (omfattar årligen ca 420,000 sek). Med denna begränsade finansiering har vi valt att fokusera på att strukturera och stärka arbetet och kvalitet för samverkan externa partner som viktig del av vår strategi för nyttiggörande.

Vår totala arbetsinsats med Innovation, nyttiggörande inklusive avtalsarbete omfattar ca 1,25 heltidstjänst som till stor del finansieras genom interna medel som finansieras genom påslag från högskolans övriga kärnverksamhet. Utan ytterligare avsatt finansiering för nyttiggörande av forskning blir dessa insatser därför mycket begränsade.

- **Samverkan för Innovation och nyttiggörande**

Högskolan Väst grundläggande strategi är att fokusera på utbildning och forskning i samverkan. Detta innebär att fokus i innovationsarbetet vid högskolan inte är primärt att skapa nya kommersiella företag utan att i samverkan med företag och organisationer sprida ny kunskap som genereras i forskningen. En stor del av resurserna läggs därför på att utveckla strategier och rutiner för effektiv samverkan, samt att vara ett stöd i frågor kring spridning av kunskap och strukturering av immateriella rättigheter inom samverkansprojekt.

För att nå dessa mål med befintliga knappa resurser arbetar vi i nära relation med Drivhuset för arbete med studenters innovation och entreprenörskap. Dessutom stärker vi samarbetet med [Innovatum Science Park](#) och företagsinkubatorn Innovatum Startup.

Högskolan Väst medverkar i Innovations Kluster Väst (IKV) som leds av Chalmers innovationskontor. Vi ingår i detta nätverk tillsammans med Högskolorna i Skövde, Borås, Halmstad och Jönköping University. Vidare har vi i denna konstellation även en dedikerad gruppering för arbete med innovation och nyttiggörande, med gemensamma digitala möten varje vecka samt två fysiska träffar per år vid de olika lärosätena. På det nationella planet medverkar vi i det nationella nätverket SNITTS för utveckling av innovationsarbete.

Högskolan Västs kommentarer till *Utredningen om ett effektivare innovationsstöd vid universitet och högskolor - Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59)*.

Nedan beskrivs de delar av utredningen som Högskolan Väst i vår analys tagit fasta på och anser är viktigast – i övrigt håller vi med **utredningens förslag som positiva och bra för fortsatt utveckling av innovation och nyttiggörande**. Vi ser det som positivt med övergripande struktur och översyn av Innovation, impakt och nyttiggörande, men att detta bör utvecklas tillsammans med de granskningar som UKÄ genomför avseende utbildning och forskning.

Det beskrivna förslaget om tilldelning av särskilda medel för uppdragets genomförande om 5, 10 eller 20 miljoner kronor beroende på berörd högskolas storlek, ser vi som en positiv och stor potential för att utveckla vårt arbete med innovation och nyttiggörande. Dock är det viktigt att denna extra satsning **inte görs på bekostnad av befintliga forskningsanslag**.

- Avseende förändring 1 kap 2§ högskolelagen,

Föreslagen förändring avseende beskrivning av högskolornas uppgift avseende samverkan till att inkludera **”forskningsresultat och andra kunskaper”**, är positivt och för ett lärosäte med tyngdpunkt på arbetsintegrerat lärande (AIL) och livslång kompetensförsörjning en viktig förändring av denna paragraf.

Av stor vikt är dessutom att **innovation och nyttiggörande ges en bredare definition**. Särskilt viktigt för framtida utveckling är dessutom **innovationer för att nå de hållbarhetskriterier** som utvecklats gemensamt inom Europa.

- Avseende Ökat stöd för Innovations och nyttiggörandearbete

Högskolan Väst tillhör ett av de mindre lärosätena vars resurser för arbete med innovation och nyttiggörande är ytterst begränsat. Högskolan Väst arbete med innovation och nyttiggörande ingår i det partnerskap som leds av Chalmers Innovationskontor. Vi ser stora fördelar med detta samarbete då Chalmers Innovationskontor har omfattande resurser, kompetens och metoder som de delar med sig av.

Vi ser samtidigt en stor potential i samverkan med andra lärosäten av liknande storlek och karaktär som Högskolan Väst, som tex Skövde, Borås och Halmstad som vi redan har etablerat starka band och samarbete med. I likhet med det jämbördiga samarbetet avseende innovation och nyttiggörande som lyfts fram som ett positivt exempel i form av Fyrklöveren ser vi stor potential i ökad tilldelning av resurser till mindre Högskolor. Vi ser det som ett positivt förslag att arbete med innovation och nyttiggörande främjas för samarbete i partnerskap mellan likvärdiga högskolor med Fyrklöveren som en föregångare.

För Högskolan Väst skulle samverkan med fördel kunna utvecklas tillsammans med Innovatum Science Park i Trollhättan samt den samverkanplattform som bedrivs inom [Kommunakademien Väst](#) (partnerskap med Fyrbodals samtliga kommuner) och [Hälsoakademien Väst](#). Dessutom har vi redan ett bra samarbete med [Drivhuset](#) vilket gör att utvecklingen med nyttiggörande och innovation från Studenter kan expanderas. Vidare ser vi att en ökad vikt på nyttiggörande av forskning ligger väl i linje med den utveckling vid Högskolan Väst som pågår med fokusering på två centrala forskningsmiljöer med inriktning mot social, respektive produktionsteknisk impakt.

- Avseende Holdingbolag

Högskolan Väst har för närvarande inget holdingbolag, men ser positivt på det förslag som utredningen framställt. En viktig del i nyttiggörande för Högskolan Väst är i form av Uppdragsutbildning där kunskap från både forskning och utbildning omsätts i utbildning för näringsliv och andra organisationer på ett effektivt och flexibelt sätt. Vi ser därför positivt på utredningens förslag om ökade möjligheter för Holding bolag att ”kunna förmedla uppdragsutbildning men förväntas i ökad grad kunna bidra med behövlig utbildning för det livslånga lärandet och nödvändig kompetensomställning”.

Den föreslagna möjligheten för holdingbolag att äga infrastruktur ser vi som en positiv möjlighet, då dyr apparatur och annan infrastruktur ofta är problematisk att finansiera genom externa forskningsmedel, då avskrivningstider ofta överskrider ett för forskningsprojekt normala projektperiod. Att äga infrastruktur genom ett holdingbolag skulle kunna förenkla detta och skapa bättre långsiktighet och stabilitet för forskningsprojekt såväl som gemensamt nyttjande av infrastruktur i samverkansprojekt.

För ett mindre lärosäte som Högskolan Väst skulle en övergripande struktur som föreslagits genom ett överordnat gemensamt Finansieringsbolag vara till fördel för samverkan med andra högskolors etablering av holdingbolag.

- Avseende IP, lärarundantaget och kompetens inom immaterialrätt

Givet den osäkerhet och avsaknad av rättslig avgränsning som utredningen beskriver gällande lärarundantaget (enligt 1949 års lag endast patenterbara uppfinningar) föreslår utredning att varje Högskola tar fram en IP-strategi. I samarbete med andra regionala högskolor har Högskolan Väst initierat detta arbete.

Men, eftersom det finns utrymme för olika tolkningar och utformning av en IP-policy ser vi det som bekymmersamt att olika Högskolor ska utforma egna IP-policys med den följderna att genererad IP och eventuella rättigheter till denna IP kommer att hanteras olika vid landets Högskolor. D.v.s. en lärares IP kan komma att hanteras olika beroende på vilket lärosäte en lärare har sin anställning. En lärare som dessutom har en delad anställning mellan olika Högskolor skulle kunna hamna i problem avseende olika hantering och rättigheter till IP beroende på vilket lärosätes IP policy lärare ska förhålla sig till, om inte alla lärosäten har likvärdig tolkning av lärarundantaget.

Vi anser därför hellre att **ett nationellt övergripna ansvar bör tas för att skapa en övergripande IP policy som medför likvärdiga riktlinjer och rättigheter för en av lärare skapad IP, oberoende av vilken Högskola läraren har som tillhörighet.** Vi skulle gärna se att föreslagna parter PRV, arbetsgivarverket och Vinnova borde kunna ta fram en nationell policy och tolkning av lärarundantaget som Högskolor kan ansluta sig till.

Förslaget att PRV, arbetsgivarverket och Vinnova ska få en övergripande roll för att säkerställa information, utbildning, kompetensförsörjning inom immaterialrätt och entreprenörskap ser vi som mycket positivt. Som liten Högskola har vi själva inte kapacitet att driva denna typ av insatser, men har mycket god erfarenhet av information och kompetensinsatser som PRV tillfört Högskolan.

- Avseende Kraftsamling till utökade innovationskontor med tematisk inriktning

Förslaget med ökade insatser och innovationsuppdrag kring särskilda tematiska inriktningar är positivt. Det exemplifierade området materialteknik för Högskolan Väst och Västsverige med omfattande FoU inom fordons- och produktionsteknisk forskning är ett för oss intressant område.

Av vikt för Högskolan Väst är därför att denna typ av satsningar verkligen når hela Sverige och även de mindre Högskolorna med spetsforskning och innovation inom detta område – och att inte dessa satsningar begränsas till storstadsregionernas innovationskontor.

- Övrigt avseende personrörlighet

En aspekt som beskrivs i utredningen och i forskningspropositionen 2012 (Forskning och Innovation) var vikten av personrörlighet mellan universitet och högskolor, forskningsinstitut, företag, offentlig sektor och civilsamhället som varande av stor betydelse för kunskapsöverföring och nyttiggörande.

Vid Högskolan Väst ser vi just **personrörlighet och adjungeringar mellan sektorerna som avgörande för samverkan med det omgivande samhället, dvs överföring, implementering och nyttiggörande av forskningsresultat och kunskap**. Vi ser positivt till förslaget att arbetsgivarverket och VR ska kartlägga och föreslå förbättringar för ökat rörlighet, vilket vi håller med om är en viktig faktor för nyttiggörande av forskning. Dessutom ser vi att det är viktigt att överbrygga de faktiska och kulturbetingade barriärer som finns inom akademien avseende meriteringsvärde av adjungering till näringslivet och arbete för nyttiggörande av forskning.

Vidare anser vi att **ett ökat finansiellt stöd till personrörlighet mellan sektorerna borde avsättas och att nuvarande identifierade hinder för rörlighet behöver minskas**.

.....

Kommentarer till remissen har tagits fram gemensamt av chef för Grants and Innovation Office (Peter Olofsson-Sahl) tillsammans med Innovationsrådgivare (Jenny Mårtensson), vice rektor för forskning (Lars Svensson) och vice rektor för Arbetsintegrerat Lärande (AIL) (Ulrika Lundh-Snis).

Högskolan Väst har under framtagande av vårt remissvar haft kontinuerlig diskussion och utbyte med Chalmers Innovationskontor och våra kollegor vid lärosätena i Skövde, Halmstad, Borås och Jönköping.

Remissvaret har fastställts av Rektor och högskolans ledningsgrupp efter föredragande av Peter Olofsson-Sahl (Grants and Innovation Office).

Martin Hellström
Rektor

Peter Olofsson-Sahl
Föredragande (Grants and Innovation Office)